

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 10. studenoga 2016.

Svjetski dan znanosti za mir i razvoj

Svjetski dan znanosti za mir i razvoj obilježava se već unatrag petnaest godina, točnije sve od 2001. kada je UNESCO proglasio 10. studenoga danom posvećenom znanosti. Obilježavanjem ovog dana želi se naglasiti važnost koju znanost zauzima u suvremenom društvu te ojačati svijest građana o ulozi koju ta grana ima u promicanju mira i održivog razvoja. Također cilj je i poticati međunarodnu suradnju znanstvenika te skrenuti pozornost na sve izazove s kojima se znanstvenici suočavaju.

Udio izdataka za istraživanje i razvoj 0,85% BDP-a

Prema posljednjim raspoloživim podacima Državnog zavoda za statistiku, udio izdataka za istraživanje i razvoj u 2015. iznosio je 0,85% BDP-a, što je za 0,06 postotnih poena više nego godinu ranije kada je taj udio iznosio 0,79%. Promatrano prema područjima, spomenuti izdaci bili su najveći u području tehničkih znanosti (34,9%). U 2015. porastao je i broj jedinica koje se bave istraživanjem, i to s 244, koliko ih je bilo u 2014., na 253.

Smanjenje državnih, a povećanje vlastitih sredstava za istraživanje i razvoj

Od sredstava za istraživanje i razvoj, nešto više od trećine dobiveno je od državne i lokalne uprave (35,1%), dok su najveći udio činila vlastita sredstva (43,2%). Sredstva iz inozemstva iznosila su 14,5% te ona dobivena od privatnih i javnih poduzeća 6,8%. U odnosu na godinu ranije, sredstva za istraživanje i razvoj od državne i lokalne uprave u 2015. smanjena su za 4,0%, dok su se pak vlastita sredstva povećala za 16,8%.

Među istraživačima 72,8% doktora znanosti

Na poslovima istraživanja i razvoja tijekom protekle godine u RH bilo je ukupno zaposleno nešto više od 16 tisuća osoba, i to u gotovo podjednakoj mjeri muškaraca (49,2%) i žena (50,8%), a u odnosu na godinu ranije, broj zaposlenih porastao je za 7,1%. Od ukupnog broja zaposlenih najveći postotak njih čine istraživači, točnije 64,1%, te stručni suradnici, njih 14,1%. Ako promatramo sektore pojedinačno, najveći broj zaposlenih bio je u području

visokog obrazovanja u kojem je na poslovima istraživanja i razvoja radilo više od polovine ukupno zaposlenih (55,8%). Prema akademskom stupnju, među istraživačima ima najviše doktora znanosti, točnije gotovo tri četvrtine istraživača ima tu titulu (72,8%), dok u znatno manjoj mjeri ima magistra znanosti, njih svega 3,3%. Osim zaposlenih s punim i nepunim radnim vremenom, na poslovima istraživanja i razvoja u 2015. bilo je angažirano i nešto više od tisuću osoba na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora, što predstavlja smanjenje od 16,1% u odnosu na godinu ranije.

Stvarni pokazatelj angažmana osoba na poslovima istraživanja i razvoja jest ekvivalent pune zaposlenosti istraživača, i on je u 2015. iznosio 6 083 čovjek-godine, što je 289 više nego u 2014., a predstavlja broj istraživača koji su radili puno radno vrijeme na spomenutim poslovima.

Najviše istraživačkih radova iz prirodnih znanosti

U protekloj godini objavljeno je 8 079 istraživačkih radova, od čega je njih polovina objavljena u inozemnim publikacijama, a ostatak u vlastitima i drugim domaćima. Najveći broj radova objavljen je u trima znanstvenim područjima, i to u prirodnome (22,8%), društvenome (21,5%) te u biomedicini i zdravstvu (17,5%), dok ih je najmanje objavljeno u umjetničkom području, njih svega 0,2%.

Trend opadanja broja patentnih prijava i priznatih patenata

Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo u 2014. podneseno je 200 patentnih prijava, što je za 20,9% manje u odnosu na 2013., a trend pada broja prijava nastavljen je i u 2015., kada je podneseno 186 patentnih prijava. Ako se promatraju patentne prijave prema tehničkom području, u 2014. najveći udio patentnih prijava bio je u području kemije (29,8%), dok je u 2015. najveći udio bio u području općeg strojarstva (40,2%). Kao i kod patentnih prijava, silazni trend vidljiv je i kod priznatih patenata. Tako je u 2015. priznato 111 patenata, što je 31,5% manje nego u 2014., a najveći udio priznatih patenata u 2014. i 2015. prema tehničkom području bio je u području kemije.